

Rapport forskning 2017

Det helsevitenskapelige fakultet

Seksjon for forskningstjenester og Seksjon for personal og økonomi

27.9.2018

«Regjeringen har høye ambisjoner for videre utvikling av kvaliteten i norsk høyere utdanning og forskning. Arbeidet med å heve kvaliteten er nødvendig, ikke fordi tilstanden er dårlig, men fordi Norge skal håndtere store samfunnsutfordringer og endringer»

- KDs tildelingsbrev for UiT, 2018

Innhold

Oppsummering.....	2
Bakgrunn.....	3
Metode	4
Resultater	6
Undervisnings, - forsknings - og formidlingsstillinger.....	6
Ekstern finansiering	7
Søknadsaktivitet.....	7
Eksterne inntekter	12
Vitenskapelig publisering	15
Søknadsstøtte for etablerte konkurransearenaer, særlig EU	17
Diskusjon av resultater - Helsefaks utvikling fra 2015 til 2017	18
Høy kvalitet i forskning	18
Forskning for velferd, verdiskapning og omstilling.....	19
Anbefalinger.....	21

Oppsummering

Handlingsplanen er en operasjonalisering av Helsefaks strategi. Årets rapport tar for seg resultatene på indikatorene; ekstern finansiering, publikasjonspoeng og Open Access. I tillegg beskrives de gjennomgående tiltak som er gjort for å støtte søknader til konkurransearenaer. Resultatene ses i lys av KDs målsetninger for *høy kvalitet i forskning og forskning for velferd, verdiskapning og omstilling*. Under vil vi oppsummere resultatene og gjenta administrasjonens anbefalinger.

Søknadsaktiviteten i perioden 2015-2017 svinger og antall innvilgede søknader synker i 2017. Søknadsaktiviteten mot EU og Forskningsrådet er per år i perioden 2015-2017 varierende i antall, mens antall innvilgede er noenlunde konstant. Antall søknader til andre finansieringskilder enn Forskningsrådet og EU (annen finansiering) er noenlunde stabilt, men antall innvilgede søknader synker. I perioden sender vi 58% av våre søknader til annen finansiering. Helsefak har i 2017 638 UFF årsverk, 460 av disse har forskningsoppgaver tillagt sin stilling. I perioden 2015-2017 har 42% av UFF med forskning sendt søknader om ekstern finansiering, av disse har halvparten fått finansiering på en eller flere søknader.

Av inntektsutviklingen fra 2013 ser vi at inntektene øker frem mot 2015, for så å avta med 2017 som bunnår. Gjennomsnittlig ekstern inntekt per UFF er redusert med 22% de siste 5 år. Annen ekstern finansiering er kategorien som reduseres mest. Dette er den største kategorien og utgjør mellom 80-90% av ekstern inntekt i perioden. Nedgang her gir derfor et stort utslag på den totale inntektsutviklingen i eksternøkonomien til Helsefak. Inntekt fra Forskningsrådet øker betydelig i 2017 etter en toårsperiode med reduksjon.

Antall publikasjoner øker i perioden 2013-2017. Publikasjonspoeng per UFF ligger stabilt rundt 1 etter innføring av ny indikator i 2015. Det nasjonale snittet for UH-sektoren er 1,15. Open access publisering øker jevnt i perioden fra 2015 til 60% i 2017. Av resterende 40% kunne halvparten vært gjort åpent tilgjengelig i UiTs vitenarkiv. Helsefak nådde i 2017 målet om 20% forfatterandeler på nivå 2.

Fakultetet har i perioden 2015-2017 videreutviklet forskningsadministrative støttefunksjoner og igangsatt nye tiltak som bygger opp under søknader til etablerte konkurransearenaer. Det har vært et spesielt fokus på å utvikle forskertalenter med potensiale for å lykkes på konkurransearenaer som TFS, FRIPRO og ERC.

Resultatene diskuteres i rapporten og administrasjonen gjør følgende anbefalinger basert på resultat og diskusjon:

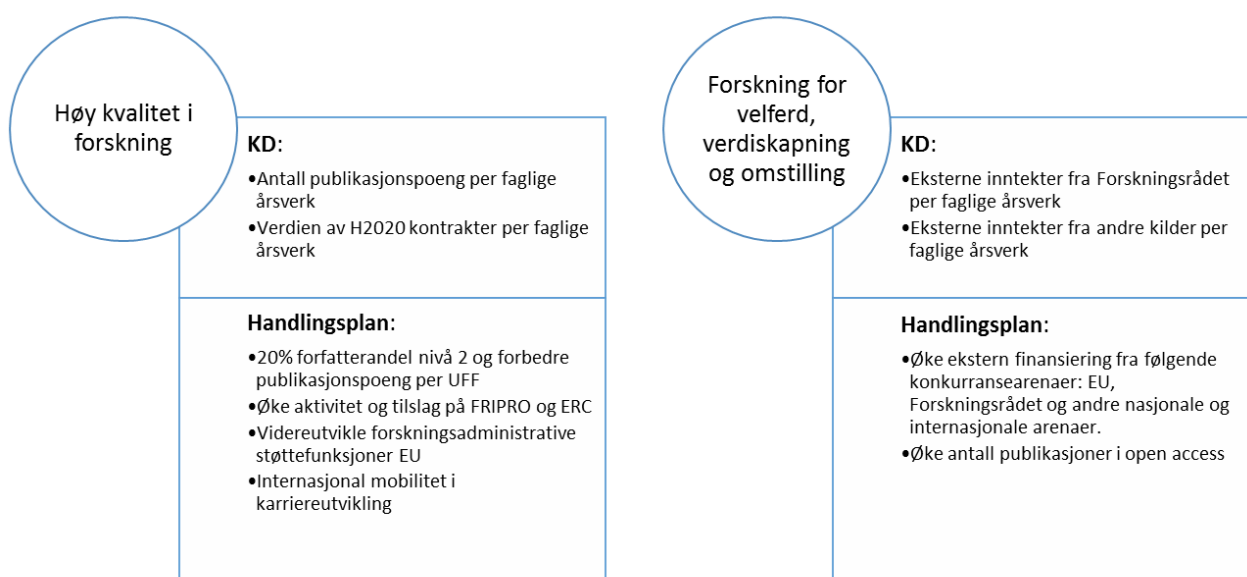
1. Kommende revidering av handlingsplan i forbindelse med oppdatert strategiplan bør i større grad harmoniseres med nasjonale parameter og målsetninger for forskning.
2. Fra 1.1.2020 må forskningsresultater fra prosjekter finansiert av EU og Forskningsrådet publiseres i rene OA-tidsskrifter. Fakultetet bør derfor øke kompetansen om Open Access og Open Science.
3. Sett i lys av signert DORA-erklæring bør fakultetet avvente avklaring fra UiT sentralt om vi skal videreføre måltallet for forfatterandeler nivå 2 publisering.
4. Fakultetet bør jobbe videre med bevisstgjøring av publiseringspoeng, forfatterskap og Vancouveranbefalingen.
5. Få av våre forskere søker ekstern finansiering. Administrasjonen ønsker derfor å undersøke nærmere årsaken til dette og foreslå et måltall for søknadsaktivitet per UFF.
6. Det bør vurderes å opprette en «nettverksdatabase» for gjennomførte utenlandsopphold av våre forskere. Dette vil gi unge forskere tilgang til de etablerte forskernes internasjonale nettverk og utreisekompetanse.
7. For å utvikle fakultetets sektornettverk og tverrsektorsamarbeid og for å styrke de individuelle karrieremulighetene, anbefales det å utrede alternativer for pliktarbeid i stipendiatstillinger (ph.d.). Det bør også utredes hvordan vi bedre kan utnytte ordningen for næringslivs-ph.d. og offentlig-ph.d.

«Regjeringen har høye ambisjoner for videre utvikling av kvaliteten i norsk høyere utdanning og forskning. Arbeidet med å heve kvaliteten er nødvendig, ikke fordi tilstanden er dårlig, men fordi Norge skal håndtere store samfunnsutfordringer og endringer»

- KDs tildelingsbrev for UiT 2018

For å følge opp denne ambisjonen innfører Kunnskapsdepartementet, KD, nå utviklingsavtaler med universitetene. I KDs utviklingsavtale med UiT står det under mål at «Departementet har fastsatt nasjonale styringsparameter på resultatområder som har særlig oppmerksomhet i styring av sektoren. Departementet forventer at institusjonen vurderer egne resultater og ambisjoner på de nasjonale styringsparameterne» Mål 1 listet i utviklingsavtalen er «Høy kvalitet i utdanning og forskning» og relevante mål for forskning er: 1) Antall publikasjonspoeng per faglig årsverk og 2) Verdien av Horisont2020-kontrakter per FoU-årsverk. Mål 2 er «Forskning og utdanning for velferd, verdiskapning og omstilling som for forskning måles etter 1) Bidragsinntekter fra Forskningsrådet per faglige årsverk og 2) Andre bidrags- og oppdragsinntekter per faglige årsverk.

De nasjonale styringsparameterne er gjenstand for årlig rapportering i den nasjonale Tilstandsrapporten for høyere utdanning. Handlingsplanen for fakultetet er en konkretisering av vår strategi, og sentralt i denne er de nasjonale målsetningene som styringsparameterne skal måle. På fakultetsnivå har vi justert de tre parameterne for inntekt pr undervisning, forsknings – og formidlingsstilling (UFF) til en total ekstern inntekt pr UFF. I hovedsak vil vi se på egen utvikling fra år til år, men der det er naturlig vil vi sammenligne oss med det nasjonale snittet. Vi ser i tillegg på vår andel av Open Access publikasjoner og vår styrking av EU-rådgivning som også er målsetninger i handlingsplanen til fakultetet. Figur 1 viser oppsummert hva KD måler oss på, og hvordan handlingsplanen har fastsatt at vi skal bli jobbe med de overordnede målene.

Figur 1 Nasjonale styringsparameter (KD) og handlingsplanens operasjonalisering av målene.

Handlingsplanen forutsetter at både fakultet- og instituttnivå har sitt selvstendige ansvar for å arbeide målbevisst for å oppnå målene i strategien. Fakultetsstyret har vedtatt at handlingsplanen skal være gjenstand for en årlig rapportering med synliggjøring av måloppnåelse, samt vurdering hvorvidt mål, indikatorer og/eller styringssignal bør justeres.

Rapport forskning 2017 er den tredje¹ i rekken etter fakultetets handlingsplan for perioden 2015-2022 ble vedtatt.

Metode

Rapportens ulike kapitler baserer seg på data fra ulike kilder. Under er datamaterialet og metode beskrevet.

Søknadsaktivitet

Datagrunnlaget for søknadsaktivitet i 2016 og 2017 er instituttens kontinuerlige rapportering av søknader i LOS – et system for «Løpende oversikt over søknadsaktivitet», som er utviklet i samarbeid mellom fakultets- og instituttadministrasjon. Det er forskningsrådgiverne ved det enkelte institutt som legger inn informasjon om søknaden. Hvor komplett data er avhenger derfor av at all søknadsaktivitet gjøres kjent for instituttrådgiveren og at det prioriteres å oppdatere LOS. LOS registrerer de ansattes aktivitet, dvs. at en søknad med f.eks. prosjektleder ved ett institutt og samarbeidspartner ved et annet institutt kan bli talt to ganger. Det er likevel ikke mange slike dobbeltføringer og for enkelthetsskyld omtales data videre som «søknader sendt». Søknadsaktiviteten registreres det året søknadsfristen er. I 2015 var datagrunnlaget i hovedsak basert på etterrapportering fra instituttene slik status var pr. 22. februar 2016. Det vil derfor i datamaterialet for 2015 være en feilkilde at søknader er blitt glemt, kanskje spesielt mindre søknader som har fått avslag. I 2017 er data for alle tre år gjennomgått på nytt og innregistreringer som tydelig er utdanningsmidler er luket ut. Tall for 2015 og 2016 vil derfor ha noe diskrepans fra tidligere års rapporter.

Regnskap

Rapporten viser inntekter i henhold til statens regnskapsstandard. Inntektene periodiseres i takt med at aktivitetene utføres. Det vil si at inntektene viser aktivitet betalt av eksterne midler. Bortsett fra tilslag vil blant annet føringer mellom bevilgningsøkonomien og eksternøkonomien påvirke inntekten.

Tall er hentet fra regnskapet til UiT og beregnet i 2017-kroner.

Publisering

I kapittel for publisering ser vi på antall publikasjoner, publikasjonspoeng og andel nivå 2-publisering. Data for dette er hentet fra Database for statistikk om høyere utdanning (DBH). DBH baserer seg på resultatet for årlig rapportering av vitenskapelig publisering i Current Research Information System in Norway (Cristin).

Publiseringspoeng er uttrykk for både omfang og kvalitet i vitenskapelig publisering. En institusjons publikasjonspoeng regnes ut på følgende måte: For publikasjoner med tilknytning til mer enn en institusjon beregnes først totalt antall forfatterandeler, deretter hvor mange forfatterandeler institusjonen. Institusjonens forfatterandeler divideres på totalt antall forfatterandeler. Kvadratroten av dette tallet multipliseres med poeng for nivå og type. Dersom publikasjonen har tilknytning til utenlandske institusjoner multipliseres dette med 1,3. for publikasjoner som kun har tilknytning til en institusjon brukes bare poeng for nivå og type.

Kvalitetsnivå er en rangering av publiseringskanaler etter vitenskapelig kvalitet og prestisje. Rangeringen har to nivåer, der nivå 1 er «vitenskapelig publiseringskanal» og nivå 2 er «vitenskapelig publiseringskanal med særlig høy prestisje». Andel nivå 2 publikasjoner er prosent av forfatterandelene. Forfatterandeler per publikasjon beregnes ved å dividere antall forfattere tilknyttet en enhet med det totale antall forfattere på publikasjonen.

---

¹ Rapport forskning 2015, arkivreferanse 16/5978 og Rapport forskning 2016, arkivreferanse 17/2686

Open Access

Tallene er hentet fra DUCT (Datautlevering fra Cristin via Tableau Server) som igjen henter data direkte fra NVI (Norsk vitenskapsindeks). DBH viser status på en gitt dato, DUCT-tallene oppdateres fortsatt. Det kan gi differanser mot DBH, men viser situasjonen nærmere nåtiden. Tallene viser antall artikler, ikke artikkelandeler. Dvs. at om en forfatter med en tusendels artikkel ikke laster opp fulltekst, er det en hel artikkel som mangler fulltekst i denne oversikten.

Undervisning, - forskning og formidlingsårsverk (UFF-årsverk)

Tall over antall UFF-årsverk ved Helsefak er hentet fra Database for statistikk om høgre utdanning (DBH). Å beregne indikatorene etter UFF-årsverk er nasjonal standard, jmf. KDs Tilstandsrapport om høyere utdanning, og gjør det mulig å vurdere Helsefaks resultater internt og mot et nasjonalt snitt. I KDs rapport gjør de en analyse av kompetansenivået i fagstaben og skiller der ut personale med og over førstestillingskompetanse. Dette er relevant da KDs rapport er for utdanning og forskning. I Helsefaks rapport forskning følger vi ikke samme rasjonale, men trekker ut stillinger som er relevant på bakgrunn av om de har forskningsoppgaver som del av sin stillingsbeskrivelse for å se på sammensetningen av de fagansatte. Disse er manuelt skilt ut på bakgrunn av DBH-data for å vise Helsefaks sammensetning av fagansatte med og uten forskningsoppgaver. Fagansatte med forskningsoppgaver er definert som stipendiat, postdoktor, forsker, førsteamanuensis, professor, professor II og dosent.

Resultater

Undervisnings-, - forsknings - og formidlingsstillinger

Kompetansesammensetning blant fagansatte

I 2017 hadde Helsefak 638 UFF-årsverk, 72% av disse årsverkene hadde forskningsoppgaver som en større eller mindre del av sin stillingsbeskrivelse. Den siste femårsperioden har det overordnet vært en reduksjon på 4% i andel fagansatte med forskning som arbeidsoppgave.

Vi ser at det er stor variasjon mellom instituttene på kompetansesammensetningen blant fagansatte og at det på de enkelte instituttene også varierer i 5-årsperioden.

IHO avviker fra resterende institutt med å ha kun 34% UFF årsverk med forskning. UiT fusjonerte med høgskolen i Finnmark i 2014 og høgskolene i Harstad og Narvik i 2016, i disse årene økte IHO antall UFF med hhv. 19 og 41 årsverk uten at andelen UFF-forskning økte. UFF-ansatte ved IHO utgjorde 25% av fakultetets UFF-ansatte i 2017.

Tabell 1 UFF-årsverk med og uten forskningsoppgaver i stillingsbeskrivelsen

Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger, UFF (årsverk)	2013-2017	UFF total*					2013-2017	Andel UFF forskning**				
		2013	2014	2015	2016	2017		2013	2014	2015	2016	2017
IMB		105	99	112	101	107		89 %	90 %	88 %	94 %	88 %
ISM		78	89	91	95	91		95 %	92 %	93 %	93 %	92 %
IKM		83	82	100	106	100		85 %	86 %	87 %	85 %	82 %
IFA		43	40	37	41	44		98 %	93 %	95 %	89 %	96 %
IKO		26	23	27	27	26		74 %	73 %	74 %	77 %	73 %
IPS		43	49	54	56	61		85 %	80 %	85 %	84 %	84 %
IHO		106	125	130	171	170		33 %	34 %	36 %	35 %	34 %
RKBU		25	28	33	31	29		73 %	73 %	74 %	72 %	74 %
Felles adm.		6	6	12	7	8		62 %	80 %	82 %	76 %	61 %
Sum		514	541	596	636	638		76 %	74 %	76 %	73 %	72 %

* UFF total = Dosent, forsker, førsteamanuensis, førstelektor, postdoktor, professor, professor II, stipendiat, amanuensis, høgskolelektor, høgskolelærer og universitetslektor.

** UFF forskning = Dosent, forsker, førsteamanuensis, postdoktor, professor, professor II, stipendiat.

Målsetning i handlingsplan: øke ekstern finansiering fra følgende konkurransearenaer: EU, Forskningsrådet og andre nasjonale og internasjonale arenaer.

Vedtak etter rapport 2016:

- 1. Internasjonal mobilitet i karriereutvikling skal styrkes, herunder: a) Søknader om utgående mobilitetsstipend hos EU og Forskningsrådet og b) Vurdere interne virkemidler rettet mot egenfinansierte postdoktorer.*
- 2. Styrke arbeidet med å øke andelen forskere som søker Forskningsrådet (FRIPRO og Helseprogrammene) og EU.*

Søknadsaktivitet

Sendt og innvilget - Fakultetsnivå

I perioden 2015-2017 har Helsefak totalt sendt 558 søknader. Den overordnede innvilgelsesprosent er relativt stabil de siste to år, men vi ser en del variasjon i fra år til år for Forskningsrådet og EU, og en tydelig nedgang i innvilgelsesprosenten for annen finansiering. Avviste søknader er i 2017 for andre år på rad lav med kun 2% søknader som er avvist på formelt grunnlag. Som tidligere år er det i 2017 rundt 5 % søknader som på rapporteringstidspunkt enda ikke har fått svar.

Det sendes flest søknader til kilden «annen finansiering». I «annen» er søknader til stiftelser, fond og forbund (n=47) og Helse Nord (n=45) de største kildene. Innvilgelsesprosenten for denne kategorien går ned fra 46% til 29 % disse tre årene.

Det er en del variasjoner fra år til år hvor mange søknader som blir sendt til Forskningsrådet og EU, hvor 2016 ser ut til å ha vært et toppår fulgt av en nedgang i 2017. Det ble sendt 56 søknader til Forskningsrådet i 2017, 22 søknader til FRIPRO², 21 søknader til helseprogrammene³ og 13 søknader til andre programmer i Forskningsrådet. Forskningsrådet er den enkeltaktøren det hvert år sendes flest søknader til. Det ble sendt 15 søknader til EU i 2017, 6 til MSCA⁴, 4 til SC1⁵, 2 søknader til ERC StG⁶ og 3 til bi- og multilaterale kilder. De siste tre årene har det ikke vært noen endring i antall søknader vi får innvilget fra Forskningsrådet og EU, men innvilgelsesprosenten varierer.

Helsefak deltok på færre innleverte søknader om finansiering fra EU sitt 8. rammeprogram - Horizon2020 enn foregående år, noe som var forventet siden dette siste året av arbeidsprogrammene for 2015-17 hadde færre utlysninger. Reduksjonen kan illustreres ved at opptjente «EU-poeng» beregnet av UiT for fordeling av strategiske Postdoktorstillinger for 2017 var 23 mot 26 i 2016 og 15 i 2015. Knappe 2 % av fakultetets samlede UFF-årsverk deltok på søknader til H2020.

Fakultetet hadde som i tidligere år, størst aktivitet rettet mot samfunnsutfordringer innen helse (SC1 og bi- og multilaterale utlysninger), hvorav en av søknadene med partnerrolle ble innvilget. Av et mindretall søknader til de prestisjefylte karriereprosjektene i EU, ble en nettverkssøknad med Helsefak som arbeidspakkeleder innvilget⁷. I tillegg til de to finansierte prosjektene fikk to søknader høy score og var nær finansiering fra EU, men ble ikke innvilget pga. utilstrekkelige budsjettammer i EU.

---

² 13 forskerprosjekt, 6 unge forskertalent og 3 toppforskprosjekt

³ Bedrehelse, Helsevel og Behandling

⁴ Marie Skłodowska-Curie actions

⁵ Societal challenges

⁶ European research council starting grant

⁷ Denne søknaden er registrert i LOS-data som to innvilgede søknader pga samarbeid over to institutt.

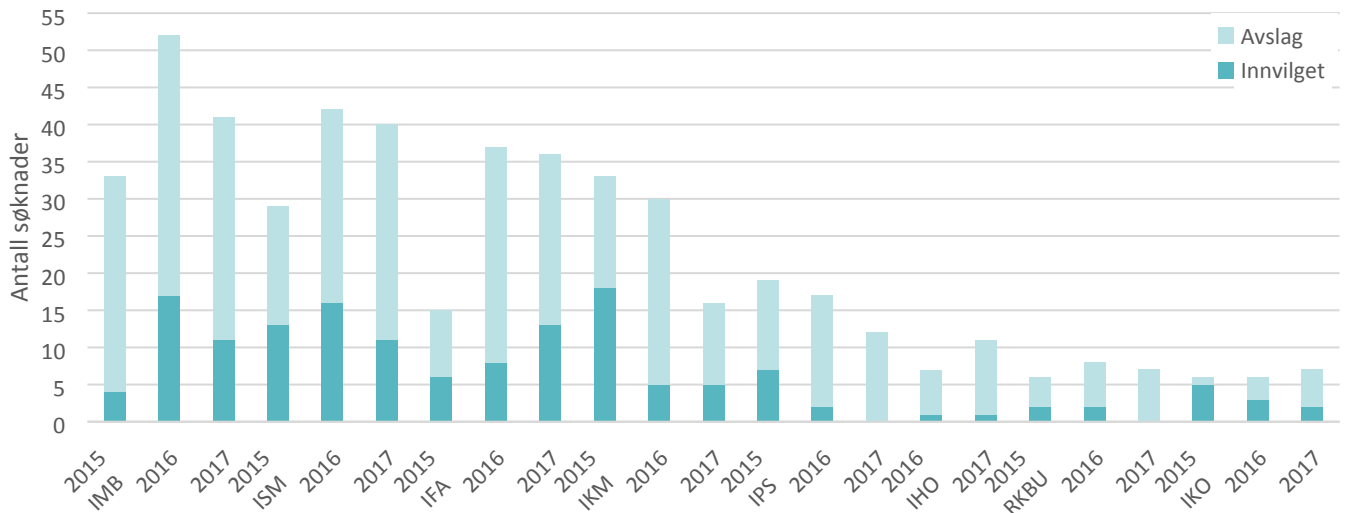
Tabell 2 Antall søknader sendt og innvilget i 2015-2017

Finansieringskilder	Antall søknader sendt				Antall søknader innvilget			Andel søknader innvilget			
	2015-2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015-2017	2015	2016	2017
Forskningsrådet		49	74	56	7	7	7		14 %	9 %	13 %
EU		16	28	15	3	3	3		19 %	11 %	20 %
Annen finansiering		97	115	113	45	44	33		46 %	38 %	29 %
Totalt		162	217	184	55	54	43		34 %	25 %	23 %

Samlet har Helsefak de siste 3 år sendt 10% av søknadene til EU, 32% til Forskningsrådet og 58% til annen finansiering. Fordelingen av innvilgede søknader i samme periode er 6% til EU, 14% til Forskningsrådet og 80% til annen finansiering.

Sendt og innvilget - Instituttnivå

Det er fremdeles IMB og ISM som sender flest søknader om ekstern finansiering (n= 45 og 41), men IFA har økt aktiviteten sin betraktelig fra 2015 hvor de sendte 15 søknader til 2017 hvor de sendte 38 søknader. IFA er i 2017 det instituttet med flest antall innvilgede søknader (n=13). IKM har sendt betydelig færre søknader i 2017 (n=17) mot de to tidligere årene (n= 34 begge årene). Antall innvilgede prosjekter ved IKM har også sunket kraftig fra 2015 (18 i 2015 og 5 i 2016 og 2017). IHO har sendt et betydelig høyere antall søknader i 2017, men har som i 2016 kun én innvilget søknad.

Figur 2 Antall søknader pr år pr institutt – Innvilget og avslag. Avviste søknader og søknader med ukjent vurdering er tatt ut av figuren.

Det er en målsetning i handlingsplanen å øke antall søknader til EU og Forskningsrådet spesielt. Utviklingen i så måte er for fakultetet variabelt, og til dels synkende fra 2016 til 2017 for de fleste instituttene. Kun IHO og IFA har en jevn vekst i antall søknader de sender til Forskningsrådet. Det er også en del svingninger i antall sendte søknader til EU med et toppår for flere i 2016, men både IMB, ISM og IFA deltar fremdeles på flere søknader til EU i 2017 enn i 2015. IKM sender også jevnt over søknader til EU hvert år. Det er stor variasjon i innvilgelsesprosenten fra år til år på instituttene både for søknader til Forskningsrådet og til EU.

Tabell 3 Sendte og innvilgede søknader til Forskningsrådet i 2015-2017

Søknader til Forskningsrådet	Antall søknader sendt				Antall søknader innvilget			Andel søknader innvilget			
	2015-2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015-2017	2015	2016	2017
IMB		15	18	13	1	2	1		7 %	11 %	8 %
ISM		14	14	8	3	1	1		21 %	7 %	13 %
IKM		6	13	3	1	0	1		17 %	0 %	33 %
IFA		4	8	14	1	1	4		25 %	13 %	29 %
IKO		1	1	1	0	0	0		0 %	0 %	0 %
IPS		7	8	4	1	1	0		14 %	13 %	0 %
IHO		--	6	10	--	0	0		--	0 %	0 %
RKBU		1	6	3	0	2	0		0 %	33 %	0 %
Totalt		48	74	56	7	7	7		15 %	9 %	13 %

Tabell 4 Sendte og innvilgede søknader til EU i 2015-2017

Søknader til EU	Antall søknader sendt				Antall søknader innvilget			Andel søknader innvilget			
	2015-2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015-2017	2015	2016	2017
IMB		2	7	3	0	0	1		0 %	0 %	33 %
ISM		4	3	5	1	0	0		25 %	0 %	0 %
IKM		4	5	2	2	0	1		50 %	0 %	50 %
IFA		2	11	4	0	3	1		0 %	27 %	25 %
IKO		0	0	0	--	--	--		--	--	--
IPS		3	1	0	0	0	--		0 %	0 %	--
IHO		0	0	1	--	--	0		--	--	0 %
RKBU		1	1	0	0	0	--		0 %	0 %	--
Totalt		16	28	15	3	3	3		19 %	11 %	20 %

Det er også i handlingsplanens målsetning at Helsefak skal øke sin søknadsaktivitet til nasjonale og internasjonale finansieringskilder generelt. Den største andelen søknader sendes til andre finansieringskilder, men som nevnt over er det primært til regionale (Helse Nord) og nasjonale finansieringskilder (stiftelser, fond og forbund). På disse arenaene er alle instituttene delaktig, innvilgelsesprosent har vært god, men den er synkende. IKM ser ut til å minske aktiviteten sin på disse områdene, mens IMB, ISM, IFA og IHO har noe økning fra 2015. IPS og IKO sender et relativt jevnt antall søknader til disse arenaene. IPS, IHO og RKBU har et mer varierende resultat i tilslag enn de øvrige instituttene. For IHO og RKBU sin del skyldes dette nok først og fremst at de sender et lavt antall slike søknader i denne perioden.

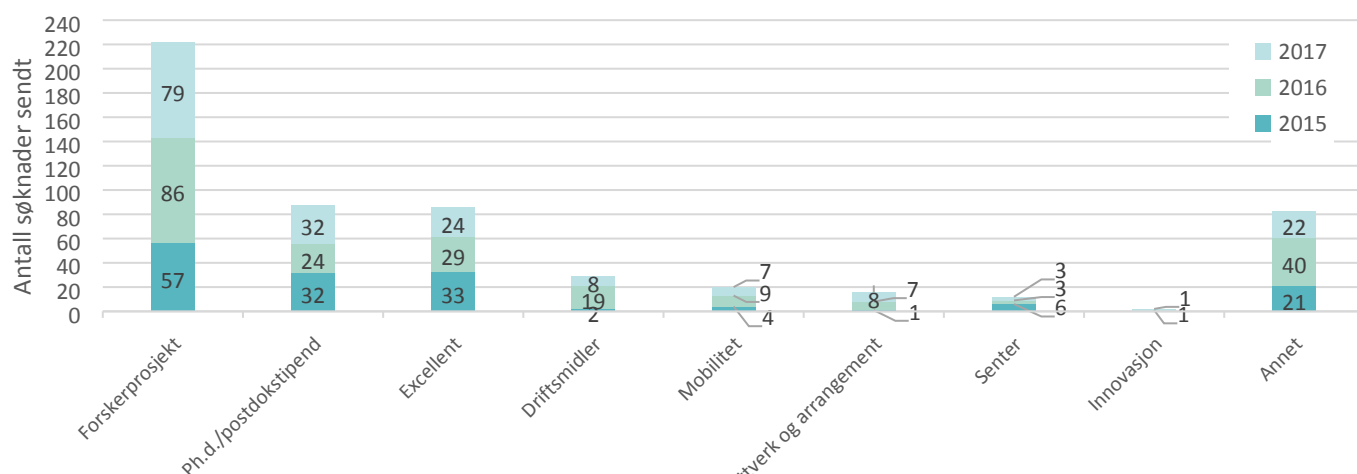
Tabell 5 Sendte og innvilgede søknader til annen finansiering i 2015-2017

Søknader til annen finansiering	Antall søknader sendt				Antall søknader innvilget			Andel søknader innvilget			
	2015-2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015-2017	2015	2016	2017
IMB		22	35	29	3	15	9		14 %	43 %	31 %
ISM		17	28	28	9	15	10		53 %	54 %	36 %
IKM		24	16	12	15	5	3		63 %	31 %	25 %
IFA		9	18	20	5	4	8		56 %	22 %	40 %
IKO		5	7	6	5	3	2		100 %	43 %	33 %
IPS		10	9	8	6	1	0		60 %	11 %	0 %
IHO		1	1	6	0	1	1		0 %	100 %	17 %
RKBU		5	1	4	2	0	0		40 %	0 %	0 %
Totalt		93	115	113	45	44	33		48 %	38 %	29 %

Søknadstyper

Det sendes også i 2017 flest søknader om midler til forskerprosjekt. Total over de siste tre årene er andelen innsendte søknader om eksellent prosjekt⁸ og søknader om ph.d.- og postdoktorstipend like stor, men andelen eksellent-søknader er svakt synkende. Det sendes få søknader om midler til mobilitet (over tre mnd. opphold), men det kan se ut til å være en svak trend til økt aktivitet.

Helsefak har i 2017 sendt betraktelig flere forskerprosjektsøknader til helseprogrammene enn i 2015 og 2016. I 2017 utgjør søknader til helseprogrammene 19 av 26 søknader til Forskningsrådet om forskerprosjekt, mens tallene for 2015 og 2016 var hhv. 2/10 og 10/23. For første gang utgjør også søknadene til helseprogrammene i Forskningsrådet (n=19) et større antall enn søknader om forskerprosjekt i Helse Nord (n=13) og til Kreftforeningens hovedutlysning (n=13).

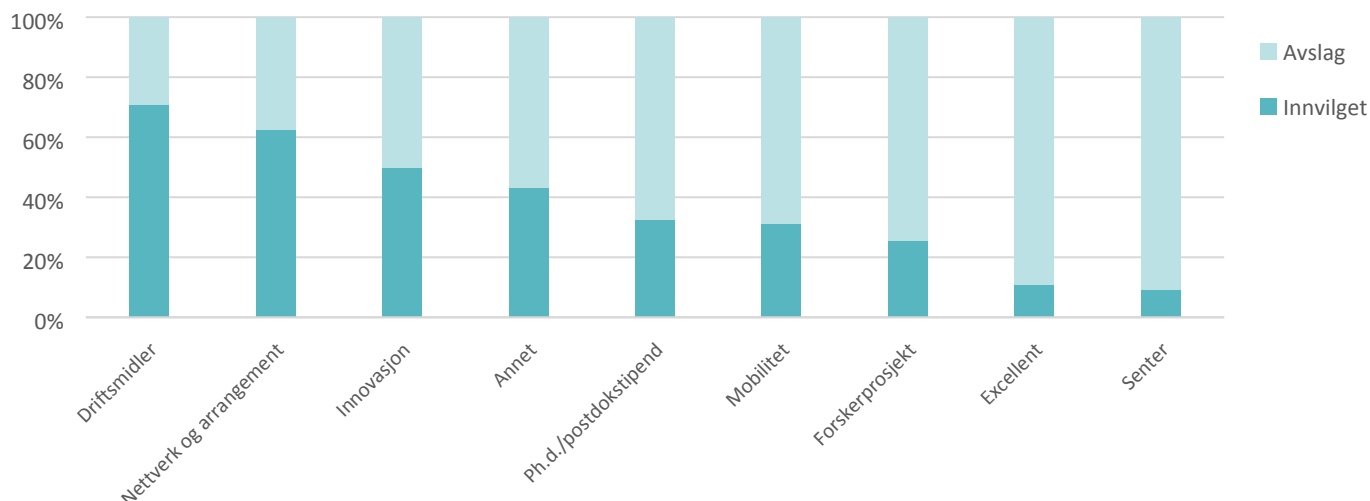
Figur 3 Antall innsendte søknader til de ulike søknadstypene pr år fra 2015-17.

Helsefak har også flest innvilgede forskerprosjekter i antall. I 2017 fikk vi innvilget 16 forskerprosjekter, 3 på regionalt nivå, 12 på nasjonalt nivå og 1 på internasjonalt nivå. Ph.d.- og postdoktorprosjekter utgjør en mindre og mindre andel av de innvilgede prosjektene for hvert år til tross for at vi sender omtrentlig like mange slike søknader som før. Innvilgelsesraten for disse søknadene har sunket fra 54% i 2015 til 14% i 2017. Innvilgelsesprosenten for de øvrige søknadstypene er relativt stabil år for år. Gjennomsnittlig innvilgelsesprosent de siste tre årene er 10% for excellent-søknader (FRIPRO og ERC). 25 % for forskerprosjekter, 29 % for mobilitetssøknader og 9 % for senter søknader.

Tabell 6 Antall innvilgede søknader i de forskjellige søknadstypene i perioden 2015-2017

	Antall innvilgede søknader			
	2015	2016	2017	Total
Forskerprosjekt	20	17	16	53
Ph.d./postdoktorstipend	14	7	4	25
Driftsmidler	2	13	2	17
Nettverk og arr.		3	7	10
Excellent	3	4	2	9
Mobilitet	2		3	5
Senter			1	1
Innovasjon	1			1
Annet	13	10	8	31
Total	55	54	43	152

⁸ Under forskerprosjekt sorterer blant annet søknader til EU, foruten MSCA-søknader og ERC. MSCA sorteres under mobilitet, men kunne også vært lagt til excellent-søknader. Under excellent har vi valgt å sortere nasjonale og europeiske program som har eksellent forskning som overordnet kriterium, nemlig FRIPRO og ERC.

Figur 4 Gjennomsnittlig innvilgelses- og avslagsprosent de siste tre årene for de ulike søknadstypene. Søknader som har ukjent vurdering (6 %) og søknader som har blitt avvist (3 %) er tatt ut.

Søknadsaktivitet per UFF-ansatte

Hvert år sender rundt 16-17 % av alle UFF-årsverk en eller flere søknader om ekstern forskningsfinansiering. Over de tre siste årene er det registrert totalt 193 unike søkere. Basert på antall UFF-årsverk i 2017 vil det si at i denne treårsperioden har 30 % av UFF-årsverk sendt en eller flere søknader om ekstern finansiering⁹. Dersom man ser på UFF-årsverk med forskning i stillingsbeskrivelsen er det 42 % av disse som de siste tre årene har sendt en eller flere søknader om ekstern finansiering. Nær halvparten av de unike søkerne er gjengangere hvert år og i 2017 har hver søker i snitt sendt 1,7 søknader.

Totalt er det innvilget 43 søknader til 35 unike søkere i 2017. Av UFF-total i 2017 er det dermed 6 % som har oppnådd en form for ekstern finansiering av sin forskning i 2017, mens det samme tallet for UFF-årsverk med forskningsoppgaver er 8 %. For hele perioden er det innvilget 152 søknader til 94 unike søkere, dvs at 21 % av UFF-årsverk med forskning¹⁰ har fått ekstern finansiering til sin forskning i perioden 2015-2017.

⁹ LOS samler ikke informasjon om stillingskategori eller stillingsprosent. Det må derfor tas et lite forbehold om at noen søknader kan være sendt inn av ansatte som på gitte tidspunkt innehar en annen stillingskategori, eller jobber i mindre enn 100% stilling ved Helsefak.

¹⁰ Med antall UFF-årsverk med forskning i 2017 som grunnlag

Eksterne inntekter

Inntektsutvikling Helsefak

Av inntektsutviklingen fra 2013 ser vi at inntektene øker frem mot 2015, og deretter avtar med 2017 som bunnår. Nedgangen i 2016 og 2017 skyldes lavere aktivitet i prosjektene enn foregående år. Dette kan vi si fordi inntekten periodiseres inn i regnskapet når kostandene påløper i prosjektene. 2018 vil vise om trenden med nedadgående aktivitet i prosjektene fortsetter. Vi ser også at ekstern finansiering som andel av total inntekt reduseres i 2016 og 2017.

Tabell 7 Periodisert inntekt per finansieringskilde og andel ekstern finansiering av totale inntekter Helsefak

Periodisert inntekt per finansieringskilde. Beløp i mill. kr oppgitt i 2017-kroner	2013-2017	2013	2014	2015	2016	2017
Forskningsrådet		38	43	30	28	41
EU		6	5	3	2	2
Annen ekstern finansiering		199	201	224	213	192
Sum ekstern finansiering		243	249	258	244	235
Ekstern finansiering som andel av total inntekt		28 %	28 %	28 %	25 %	24 %

Inntektsutvikling på instituttnivå

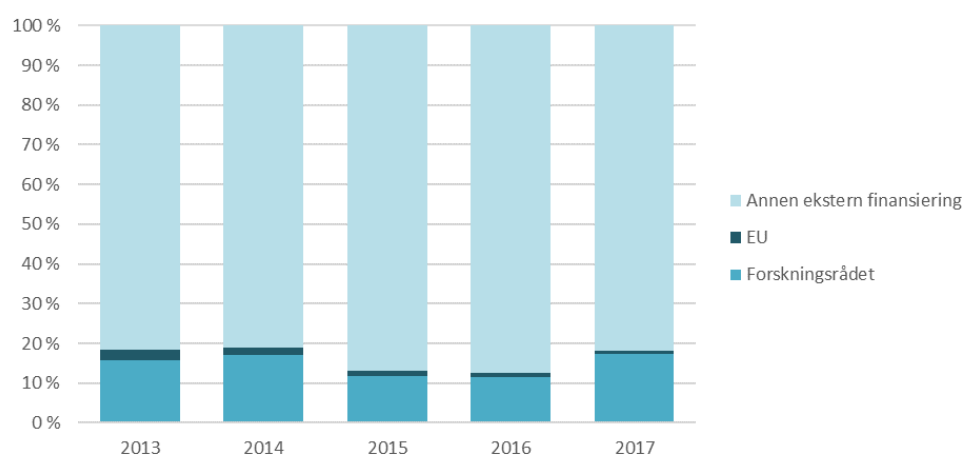
Instituttene ved Helsefak har ulik utvikling av de totale eksterne inntektene. Flere av instituttene har svingninger i inntekten. IPS er eneste institutt med jevn stigning i de eksterne inntektene i hele 5-årsperioden. RKBU og IKO ser ut til å ha en relativ jevn nedgang i inntekten i perioden. Nedgangen hos IKO fra 2015-2016 skyldes i hovedsak at en del av inntekten fra Helsedirektoratet er omklassifisert til internøkonomi.

Tabell 8 Totale eksterne inntekter per enhet¹¹

Totale eksterne inntekter per enhet. Beløp i mill. kr oppgitt i 2017-kroner	2013-2017	2013	2014	2015	2016	2017
IMB		38	41	41	31	41
ISM		66	70	74	70	67
IKM		36	35	37	42	34
IFA		9	8	8	8	10
IKO		7	6	5	1	1
IPS		4	4	6	9	10
IHO		13	14	14	13	11
RKBU		51	54	52	49	46
Felles adm.		20	16	20	21	15
Totalt		243	249	258	244	235

¹¹ Inntekt Felles adm. består blant annet av infrastrukturmidler fra Helse Nord, Finnmarksmodellen, saksportal REK og oppbygging av 5. og 6. år medisin Bodø.

Forskningsrådet og EU skal ifølge handlingsplanen prioriteres særskilt. I 2017 var inntekt fra Forskningsrådet 17% og EU 1%. Annen ekstern finansiering utgjør 82% av den totale eksterne finansieringen i 2017, se figur under.

Figur 5 Andel av ekstern finansiering

IMB, ISM, IKM og IFA er institutt som i den siste 5-årsperioden, i ulik grad, har hatt eller har finansiering fra EU over 0,5 mill. kr. I 2017 har IFA 1 mill. kr i inntekt fra EU og er med den inntekten det instituttet som har størst EU-inntekt i 2017. Inntekt fra EU vises ikke i tabell per institutt da omfanget er minimalt.

Etter to år med nedgang øker Helsefaks inntekt fra Forskningsrådet i 2017. IPS og IHO øker inntekten fra Forskningsrådet i perioden. IMB og ISM har reduserte inntekter fra hhv. 2013 og 2014 frem mot 2016, men begge institutt har et løft i inntekten i 2017. IKM og IFA har nedadgående trendlinjer med 2017 som laveste inntektspunkt. Fellesadm., RKBU og IKO har ingen, eller lite, inntekt fra Forskningsrådet.

Tabell 9 Inntekter Forskningsrådet per enhet 2013-2017

Inntekter Forskningsrådet per enhet. Beløp i mill. kr oppgitt i 2017-kroner	2013-2017	2013	2014	2015	2016	2017
IMB		11	8	6	4	16
ISM		14	19	9	8	11
IKM		4	6	5	4	2
IFA		5	5	3	3	3
IKO		0	0	0	0	0
IPS		2	2	2	3	5
IHO		2	1	4	4	4
RKBU		0	1	1	1	0
Felles adm.		0	1	1	1	1
Totalt		38	43	30	28	41

Ekstern finansiering per UFF årsverk

Gjennomsnittlig ekstern inntekt per UFF er betydelig redusert de siste 5 år. IFA og IPS er de eneste instituttene med økende ekstern finansiering per UFF i denne perioden. Fusjonen i 2016 ser ut til å ha hatt en negativ virkning på ekstern finansiering per UFF, spesielt for IHO, som går fra 119 000 til 65 000 kroner pr UFF. Den største nedgangen i ekstern finansiering per UFF årsverk ser vi likevel hos IKO, som går fra 282 000 til 37 000 kroner pr UFF. Denne nedgangen skyldes ikke økning i antall fagansatte eller endring i andelen UFF med forskning, men reduksjon av ekstern inntekt i perioden 2013 -2015 og omklassifisering av inntekt i 2016.

Tabell 10 Ekstern finansiering per UFF per enhetsnivå og samlet for Helsefak

Ekstern finansiering per UFF per enhet. Beløp oppgitt i 2017-kroner, avrundet til nærmeste 1000 kr	2013-2017	2013	2014	2015	2016	2017
IMB		361 000	412 000	368 000	308 000	378 000
ISM		846 000	792 000	815 000	735 000	730 000
IKM		435 000	431 000	372 000	399 000	334 000
IFA		217 000	209 000	206 000	184 000	235 000
IKO		282 000	259 000	177 000	37 000	37 000
IPS		91 000	88 000	112 000	153 000	170 000
IHO		119 000	109 000	109 000	77 000	65 000
RKBU		2 020 000	1 940 000	1 599 000	1 588 000	1 597 000
Felles adm.		3 325 000	2 523 000	1 636 000	3 160 000	1 858 000
Gjennomsnittlig ekstern finansiering per UFF, Helsefak		473 000	459 000	432 000	384 000	369 000

Vitenskapelig publisering

Målsetning i handlingsplan: Forbedre publikasjonspoeng per førstestilling og (...) motivere til å publisere i Open Access.

Vedtak etter rapport 2016:

- 1. Styrke arbeidet med å nå sektormålet med 20% andel publikasjoner i nivå 2 kanaler for alle enheter.*
- 2. Videreføre arbeidet med å øke antall Open Access.*

Antall publikasjoner og kvalitet på vitenskapelig publisering

Helsefak har en jevn økning i antall publikasjoner fra 2013-2017. For instituttene er det noen variasjoner i fra år til år, men særlig IHO har en jevn økning i antall publikasjoner de siste 5 årene. Helsefak nådde målet om 20% forfatterandeler på nivå 2 i 2017. Det betyr ikke at alle våre institutter har nådd dette målet. Fem av instituttene ligger under 20% mens særlig IFA (41%) og ISM (31%) trekker opp snittet for Helsefak.

Tabell 1 Antall publikasjoner, 2013-2017

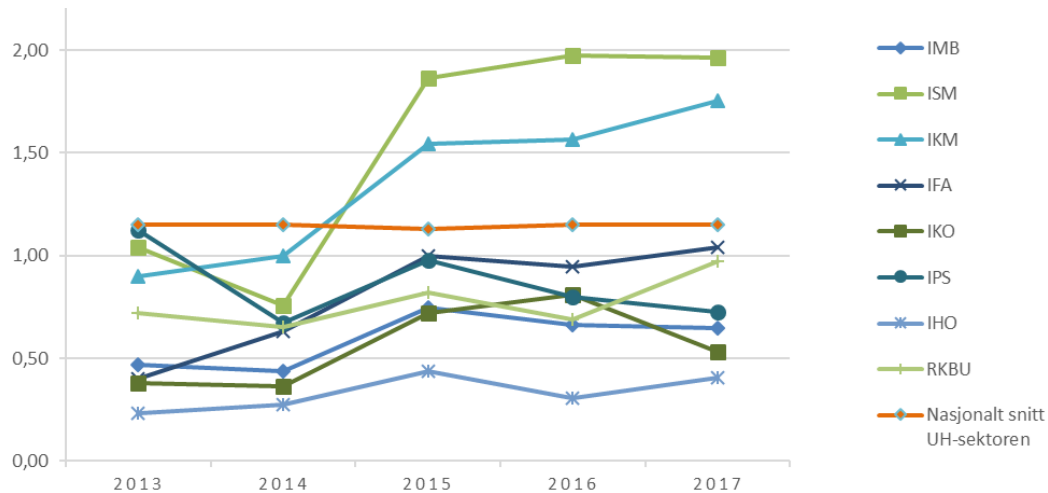
Antall publikasjoner	2013-2017	2013	2014	2015	2016	2017
IMB		97	98	114	90	105
ISM		214	199	254	252	273
IKM		209	264	270	273	287
IFA		41	46	45	45	50
IKO		16	16	26	27	15
IPS		69	54	51	54	51
IHO		39	54	63	73	91
RKBU		32	25	31	31	35
Felles adm.		1	11	2	4	3
Helsefak		718	767	856	849	910

Tabell 2 Forfatterandel nivå 2, 2013-2017

Forfatterandel nivå 2	2013-2017	2013	2014	2015	2016	2017
IMB		18 %	13 %	19 %	26 %	19 %
ISM		26 %	24 %	22 %	29 %	31 %
IKM		19 %	17 %	13 %	16 %	18 %
IFA		27 %	29 %	30 %	35 %	41 %
IKO		43 %	32 %	12 %	15 %	23 %
IPS		27 %	11 %	25 %	13 %	14 %
IHO		18 %	7 %	18 %	7 %	11 %
RKBU		14 %	19 %	13 %	14 %	10 %
Felles adm.		0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Helsefak		22,4 %	17,3 %	18,6 %	19,5 %	20,6 %

Publikasjonspoeng per UFF

Publikasjonspoeng per UFF i UH-sektoren var i snitt 1,15 i 2017, UiT og Helsefak er under dette snittet med hhv. 0,99 og 0,98 publiseringspoeng per UFF. Av instituttene er det kun ISM og IKM som er over snittet med hhv. 1,96 og 1,75 publiseringspoeng per UFF. De samme to instituttene har også en god økning i publikasjonspoeng per UFF gjennom de 5 siste årene.

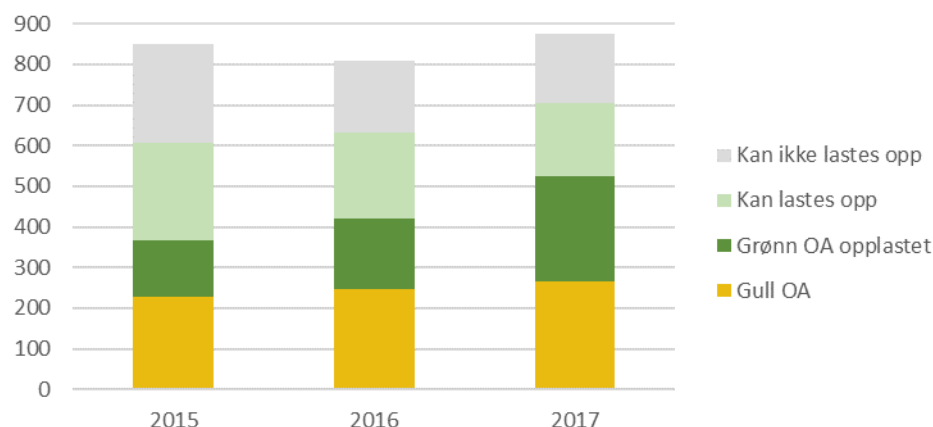

Figur 5 Publiseringspoeng per UFF per institutt og linje for nasjonalt snitt i statlig sektor

Open Access

Fakultetet har de siste årene jobbet for åpen tilgang til vitenskapelige forskningsartikler gjennom publisering i åpne tidsskrift (gull OA) og/eller egenarkivering (grønn OA). Dette er i samsvar med regjeringens politikk om at resultatene av offentlig finansiert forskning skal være åpent tilgjengelig for alle. Norge har sluttet seg til EUs mål om full åpenhet i 2020 og det er all grunn til å fortsatt prioritere denne indikatoren i handlingsplanen.

For 2017 er totalandelen opplasting 60 % ved Helsefak. Dette er på linje med UiTs resultater som helhet. Andelen gull Open Access har hatt en fin økning de siste tre årene, men antallet publiserings totalt for Helsefak har økt slik at prosentvis andel gull Open Access er lik i 2016 og 2017. Andelen grønn Open Access har hatt en fin prosentvis økning over de tre siste årene også når de er tatt høyde for økt antall publikasjoner totalt. Andelen publikasjoner som kunne vært lastet opp minsker, men er fremdeles på 20%. Andelen som ikke kan gjøres åpent tilgjengelig er i 2017 20%.

Figur 6 Antall gull og grønn open access, potensiale for grønn OA og antall som ikke kan gjøres åpent tilgjengelig

Søknadsstøtte for etablerte konkurransearenaer, særlig EU

Gjennomførte tiltak for søknader

Målsetning i handlingsplan: Fakultetet skal videreutvikle forskningsadministrative støttefunksjoner som bygger opp under søknader og gjennomføring av prosjekter på etablerte konkurransearenaer- særlig EU.

Støttefunksjonene ved fakultetet spenner over et bredt register. Dette inkluderer både generell og målrettet utlysninginformasjon, arrangement av skrivekurs, faglig og teknisk oppfølging av individuelle søknader, kontaktformidlinger, juridisk bistand for kontrakter, og lederstøtte for strategiske tiltak.

Forskningsadministrasjonen har jobbet fram en rekke tiltak rettet mot søkermiljø for økt søknadsaktivitet og -kvalitet til både EU og Forskningsrådet, herunder:

- Interne strategiske midler til søknadsstøtte (EU/store nasjonale søknader) som ikke omfattes av PES-midler
- Bruk av ekstern konsulent i søknadsprosess (særlig EU, men også Forskningsrådet)
- Insentivmidler for spesielt gode ikke-finansierte søknader (gradert etter arena, konkurransenivået og status)
- Økonomisk premiering for å ha registrert seg som og blitt benyttet som EU-evaluator
- Intervjutrening av kandidater til FRIPRO Unge Forskertalenter og Senter for fremragende forskning (SFF)
- Nettside for samlet søknadsrelatert og ofte etterspurt informasjon
- Nettside med analyser av våre FRIPRO-søknader og evalueringer (plusser og minuser)

Relatert til å øke våre søkeres konkurranseevne har administrasjonen også arbeidet med følgende tiltak:

- Nettsider for karriereveier og meritterende ekstern finansiering
- Krav om mobilitet/utenlandsopphold i Postdoktor-perioden
- Mobilitet og søknadserfaring skal vektlegges ved ansettelse som førsteamanuensis
- EU-søknadsaktivitet som kriterium knyttet opp mot økonomisk støtte til FoU-termin
- Utviklingsplan for forskningsgruppene

Diskusjon av resultater - Helsefaks utvikling fra 2015 til 2017

Departementets overordnede målsetning for UiT som institusjon er at vi skal ha 1) Høy kvalitet i forskning og 2) Forskning for velferd, verdiskapning og omstilling. Handlingsplanen sier at vi skal øke vår uttelling på ekstern finansiering på konkurransearenaer, øke publikasjonspoeng per UFF og øke Open Access publiseringer i handlingsplanens periode, 2015-2020. Handlingsplanen legger i tillegg opp til at kvalitet vurderes etter forfatterandeler på nivå 2 og prosjekter på eksellense-arenaer (FRIPRO, ERC, senter). Forskning for samfunnsutvikling vurderes etter søknadsaktivitet til, og prosjektfinansiering fra, (helse)programmene i EU, Forskningsrådet og andre nasjonale og internasjonale finansieringskilder.

Høy kvalitet i forskning

Forfatterandel nivå 2

I rapporten fra 2016 ble det vedtatt at fakultetet skulle 1: styrke arbeidet med å nå sektormålet med 20% forfatterandel publikasjoner i nivå 2 kanaler for alle enheter, og 2: videreføre arbeidet med å øke Open Access andelen. Helsefak har en jevn økning i publikasjoner i nivå 2 tidsskrifter, og ligger i 2017 på i overkant av 20% forfatterandeler på nivå 2. I 2018 skrev UiT under San Fransisco Declaration on Research Assessment (DORA). DORA-erklæringen anbefaler at vurdering av forskningsresultater ikke bør basere seg på hvilke tidsskrifter forskerne har publisert i, men på en kvalitetsmessig vurdering av innholdet i artiklene uavhengig av publiseringskanal. Erklæringen er særlig negativ til bruken av Journal Impact Factor ved for eksempel ansettelse i vitenskapelige stillinger, opprykk og tildeling av forskningsmidler. Prinsippene i DORA virker utfordrende å forene med den norske nivåinndelingen som rangerer tidsskrifter til dels basert på Journal Impact Factor. Sett i lys av signert DORA-erklæring bør fakultetet avvente avklaring fra UiT sentralt om vi skal videreføre måltallet for forfatterandeler nivå 2 publisering.

Publikasjonspoeng

Helsefak ligger et stykke under det nasjonale snittet for publikasjonspoeng per UFF-årsverk i UH-sektoren. Det er store variasjoner mellom instituttene på fakultetet. Et par av instituttene ligger langt over, mens andre ligger et stykke under snittet for Helsefak. Det er interessant å se på disse tallene i sammenheng med antall UFF-stillinger med forskning i stillingsbeskrivelsen. For eksempel har IHO få UFF årsverk med forskning, men øker likevel jevnt i antall publikasjoner og publikasjonspoeng. Henvendelser til administrasjonen i forbindelse med søknad om FoU-termin og lokale lønnsoppgjør viser at mange ikke vet hvordan publikasjonspoeng beregnes. Fakultetet bør vurdere tiltak for å bevisstgjøre forskningsmiljøene om hvilke faktorer som påvirker beregningen av publiseringspoeng.

Open Access

Fakultet har økt andelen publisering på gull OA og grønn OA. Vi kan anta at innsatsen med å informere om Open Access ute på instituttene har hatt en effekt. I tillegg vil prinsippene i DORA kunne fremme publisering i åpne tidsskrifter, fordi få nivå 2 tidsskrifter per i dag tillater Open Access. Det vil være enklere for forskerne å velge en publiseringskanal som tillater Open Access dersom de selv kan velge uten å ta hensyn til kanalens status. I september 2018 kom nyheten om at EU/ERC og 11 nasjonale forskningsråd i Europa, inkl. Forskningsrådet, går sammen om følgende krav til OA fra 2020: Kun artikler publisert i OA-tidsskrifter (gull OA) vil tilfredsstille OA-kravene og finansistene vil innføre sanksjoner for de som ikke etterlever kravene. Fakultetet bør derfor øke kompetansen på området ved å skaffe seg bedre oversikt over gode OA-tidsskrifter innenfor vårt fagområde og hvilke man bør styre unna. Helsefak publiserer fortsatt endel i kanaler som ikke tillater Open Access, dette til tross for både Forskningsrådet og EU's krav om gull eller grønn Open Access publisering. Dette bildet er sammensatt da vi vet at flere av de store tidsskriftene på nivå 2, eksempelvis Nature ikke tillater Open Access. Dette vil nok endre seg noe etter EU og Forskningsrådets nye krav om gull Open Access. Imidlertid må vi forvente at det fortsatt publiseres en del i nivå 2 tidsskrifter så lenge KD premierer disse.

Andelen artikler som kan gjøres tilgjengelig gjennom å laste opp fulltekst, men hvor dette ikke er gjort, er minkende i løpet av de tre siste årene. Helsefak har derfor fortsatt et stort potensial i egenarkivering (20,5 %). Nesten alle vitenskapelige tidsskrift tillater egenarkivering av siste fagfellevurderte manusversjon og man vil kunne komme opp i tilnærmet 100% grønn OA. God dekning av Grønn OA vil sannsynligvis gi merkbart flere siteringer og øke tilgjengeligheten av kunnskapen for praksisfeltet, næringslivet og beslutningstakere. For prosjekter finansiert av EU og Forskningsrådet er det likevel viktig å være klar over at grønn OA ikke lenger tilfredsstiller deres kommende krav om at alle artikler fra prosjekter finansiert av dem skal publiseres i gull OA-tidsskrifter.

Prioriterte konkurransearenaer

Begrunnelsen for at oppnådd finansiering fra FRIPRO og ERC/EU og senter er et kvalitetsmål, er at kun de beste kan få slik finansiering. Vektlegging av vurderingskriterier vil kunne variere etter innretning og mål for de respektive programmer, men der eksellens er hovedkravet vil alltid vitenskapelig kvalitet, metode og nytenkning være de avgjørende karakterene. Det er en utfordring for Helsefak at vi mangler suksess på de aller mest prestisjetunge «eksellens»-arenaene for unge forskere. ERC representerer arenaen med desidert høyest tilknyttet prestisje i Europa. De fire ERC Grants-kategoriene har ofte en selvforsterkende effekt overfor andre finansieringskilder utenom ERC (EU, SFF, FRIPRO Forskerprosjekter og Toppforsk, TFS etc.), og prosjektene i seg selv gir svært god finansiell frihet til forskning (13 – 22 mill. kr). Fakultetet har nylig, i nært samarbeid med aktuelle søkerkandidater som vil bli gitt prioritert oppfølging, påbegynt en prosess for å øke søkerens kompetanse og for å forbedre deres konkurranseevne overfor ERC.

Av fakultetets totale eksterne inntekter i perioden kommer 15% fra prioriterte arenaer. KDs tilstandsrapport 2018 viser at inntekter fra Forskningsrådet i snitt utgjør 160 000: Mens institusjoner med høyest tildeling mottok 200 000-300 000 per UFF fra Forskningsrådet, var tilsvarende tildeling til UiT på 116 000 kr. Dette viser at UiT, og med det Helsefak, har et potensiale til å hente ut mer finansiering fra Forskningsrådet. Det samme ser vi for EU midler der UiT ligger 10 000 kr bak det nasjonale snittet per UFF årsverk.

Mobilitet

På enkelte konkurransearenaer er mobilitet en avgjørende kvalifikasjon. Resultater fra den siste treårsperioden viser bare en svak tendens til økt søknadsinnsats rettet mot mobilitetsstipend. Reisevegring er ikke bare en problemstilling som Helsefak må jobbe med, det er også en nasjonal problemstilling. Forskning viser at tidligere erfaring med mobilitet er den viktigste prediktoren for framtidig mobilitet, og man antar at det skyldes 1) læring og uttreisekompetanse, og 2) et etablert nettverk som senker terskelen for utreise¹². I 2016-rapporten fremhevet vi at for tilsetting som postdoktor og førsteamanuensis må utvekslingsopphold vektlegges. Denne tankegangen bør utvides til alle fast ansatte ved fakultetet, og reisevillighet og tidligere erfaring bør være viktig å kartlegge ved ansettelser. Men, også mer strukturert og tilgjengelig informasjon om utreisemål kan bidra til at det å reise ut blir lettere. Det anbefales å opprette en «nettverksdatabase» for gjennomførte utenlandsopphold av våre forskere. Dette vil gi unge forskere tilgang til de etablerte forskernes internasjonale nettverk og uttreisekompetanse. På denne måten vil spesielt unge forskere kunne bygge på etablerte forskeres erfaring og nettverk i mangel av egne.

Forskning for velferd, verdiskapning og omstilling

I utlysninger som retter seg inn mot samfunnsutfordringer vil samarbeid med næringslivet, andre samfunnsaktører og sluttbrukere vektlegges i søknadsevalueringen. Karakterkravene for nytenkning og originalitet er også ofte lavere her, spesielt når man snakker om nasjonale kilder. Samarbeid med næringslivet m.m. er noe fakultetet og universitetet har liten tradisjon for å jobbe med på forskningssiden. I større grad kan man undersøke muligheten for å hente inn nærings-ph.d.'er og offentlige ph.d.'er som knytter forskningen tettere til aktuelle sektorer utenfor UH.

---

¹² Netz and Jaksztat (2017) Explaining Scientists' Plans for International Mobility from a Life Course Perspective, *Res High Educ*, 58, p.497-519

Deltakelse i nettverk som ikke bare rekrutterer akademikere bør også i større grad fremheves, f.eks. COST-aksjoner under EU-paraplyen.

Forskningssamarbeid og styrking av nettverket med andre sektorer kan også fremmes gjennom utdannelsen til ph.d.-kandidatene ved Helsefak. Tallene varierer, men det anslås at opptil 80% av nye ph.d.'er forlater akademien til fordel for andre sektorer. Det påhviler derfor utdanningsinstitusjoner et ansvar også å tilrettelegge for karrieremuligheter utenfor UH-sektoren. Det finnes mulige interne tiltak i ph.d.-løpet som kan forberede våre uteksaminerte kandidater for relevante og attraktive jobber i eksempelvis industri og næringsliv. Et slikt tiltak kan være å gi tydelige alternativer for pliktarbeid (25 % av stipendperioden, 4. år) som i dag hovedsakelig utnyttes til undervisning med en akademisk karriereretning for kandidatene. Alternativer kan være 1) å gi mulighet til å følge opp potensielle innovasjoner i det vitenskapelige doktorgradsarbeidet, eller 2) å tilbringe tiden i (sammen med) kommersiell sektor (industri og næringsliv) på egen- eller bedrifts-initierte arbeidsoppgaver / prosjekt. En slik tilrettelegging vil til gjengjeld kunne bidra til større nettverk til øvrige sektorer for veiledere og medstudenter som fortsetter den akademiske retningen, og vil kunne gi Helsefak større tilslag på søknader i arenaen for samfunnsutfordringer. En styrking av Helsefak sitt nettverk til andre sektorer kan bidra til at nye forskere kommer opp som PIs blant de som utfører forskning som ikke faller inn under kriteriene til eksellensepilaren.

Utvikling i søknadsaktivitet og inntekter 2015-2017

Helsefak har i perioden 2015-2017 sendt flest søknader, 58%, til «annen finansiering». Denne kategorien utgjør 80% av de innvilgede søknadene og 85% av de eksterne inntektene. Annen finansiering er derfor en viktig arena for finansiering av fakultetets forskning for samfunnsutvikling og har stor effekt på fakultetets eksterne økonomi totalt. Reduksjonen i fakultetets totale eksterne inntekter fra 2015-2017 er i hovedsak i denne kategorien og sammenfaller med nedgang i innvilgede søknader i kategorien annen finansiering. Det er likevel ikke nødvendigvis sammenheng i nedgang i innvilgede søknader og inntekter fordi det her også ligger inntekter fra Helsedirektoratet, UNN og gaver som ikke i like stor grad er søknadsbaserte tildelinger.

KD har i utviklingsavtalen med UiT satt som mål at UiT skal øke andel ekstern finansiering til 25% av UiTs budsjett. Det har ikke vært mulig å finne hvilken definisjon av «UiTs budsjett» som er tenkt brukt i videre oppfølging. Det kan eksempelvis være tildelingen fra KD, totale driftsinntekter eller tall fra budsjett. Hva de eksterne inntektene skal divideres på har store konsekvenser for hvor mye UiT må øke den eksterne finansieringen. Helsefak avventer hvilke konsekvenser dette vil ha for fakultetet frem til ledelsen ved UiT får avklart detaljene med KD. Det er også sannsynlig at kravet om økt ekstern finansiering må være vesentlig større enn 25% ved fakultetene for å oppnå 25% overordnet ved UiT som helhet. En negativ utvikling i Helsefak sin største kilde til eksterne inntekter gir i så måte grunn til bekymring. Fakultetet bør vurdere denne kategoriens prioritet i handlingsplanen.

Søknadsmobilisering

De siste 3 årene har 30 % av totale UFF-årsverk søkt om ekstern finansiering. Antall søknader anses å være lavere enn det fakultetet kan forvente. Administrasjonen ønsker derfor å undersøke nærmere årsaken til dette, bl.a. ved å kartlegge hvilke andre oppgaver som tilfaller stillingene, og foreslå et måltall for søknadsaktivitet per UFF. Det framholdes ofte fra forskningsmiljøene ved Helsefak at undervisningsoppgavene er omfattende og tidkrevende, og at tilgjengelig tid til søknadsarbeid på grunn av dette er sterkt redusert eller fraværende. KD sin tilstandsrapport viste at landsgjennomsnitt for produserte studiepoeng per UFF-årsverk er 440, mens det for UiT som helhet er 325 studiepoeng per UFF. Helsefak er et stort profesjonsfakultet med betydelig høyere antall av både forskere/undervisere og studenter enn andre fakultet ved UiT. Det er derfor mulig at studiepoengproduksjonen ved fakultetet skiller seg fra andre fakultet, og dermed fra snittproduksjonen per UFF, ved UiT. Det har imidlertid ikke vært mulig å vurdere dette i denne rapporten pga tidsbegrensninger.

En rekke av tidligere tiltak for økt ekstern finansiering ved Helsefak kan karakteriseres som motiverende tiltak gjennom søknadsteknisk og økonomisk støtte overfor potensielle søkere. Andre tiltak har fokusert på rekruttering, kvalifisering og karriereutvikling. Majoriteten av disse tiltakene vil ha et visst langtidsperspektiv før eventuelle effekter kan fastslås. Et tiltak som synes å ha hatt umiddelbar effekt er den økonomiske insentivordningen for forbedring av særskilt gode søknader der finansiering ikke er oppnådd. Flere mottakere av insentivmidler har i

ettertid fått finansiering av sine gjeninnsendte søknader, for 3 av disse var insentivmidlene avgjørende for at det kunne sendes ny søknad. Insentivordningen har i så måte vært vellykket.

Anbefalinger

Basert på arbeidet med rapport 2017 vil fakultetet komme med følgende anbefalinger:

1. Kommende revidering av handlingsplan i forbindelse med oppdatert strategiplan bør i større grad harmoniseres med nasjonale parameter og målsetninger for forskning.
2. Fra 1.1.2020 må forskningsresultater fra prosjekter finansiert av EU og Forskningsrådet publiseres i rene OA-tidsskrifter. Fakultetet bør derfor øke kompetansen om Open Access og Open Science.
3. Sett i lys av signert DORA-erklæring bør fakultetet avvente avklaring fra UiT sentralt om vi skal videreføre måltallet for forfatterandeler nivå 2 publisering.
4. Fakultetet bør jobbe videre med bevisstgjøring av publiseringspoeng, forfatterskap og Vancouveranbefalingen.
5. Få av våre forskere søker ekstern finansiering. Administrasjonen ønsker derfor å undersøke nærmere årsaken til dette og foreslå et måltall for søknadsaktivitet per UFF.
6. Det bør vurderes å opprette en «nettverksdatabase» for gjennomførte utenlandsopphold av våre forskere. Dette vil gi unge forskere tilgang til de etablerte forskernes internasjonale nettverk og utreisekompetanse.
7. For å utvikle fakultetets sektornettverk og tverrsektorsamarbeid og for å styrke de individuelle karrieremulighetene, anbefales det å utrede alternativer for pliktarbeid i stipendiatstillinger (ph.d.). Det bør også utredes hvordan vi bedre kan utnytte ordningen for næringslivs-ph.d. og offentlig-ph.d.